



## **M. DZELZKALĒJA-BURMISTRE: – ES GRIBĒTU, LAI MĒS PAŠI ŠEIT IEKŠĒJI SPĒTU SAPRAST, KĀ UN CIK LIELĀ MĒRĀ KATRU NO EIROPAS IZVIRZĪTAJĒM MĒRĶIEM UN KURSIEM SPĒJAM ĪSTENOT, NEKAITĒJOT NACIONĀLAJĀM INTERESĒM.**

jauno LAP, gan esam saņēmuši norādījumus, ka programmā ir jāiestrādā un jāpilda noteikti vides indikatori, pretējā gadījumā nauda būs jāatmaksā.

Es ļoti ceru uz AREI ekonomisko pētījumu atdzimšanu. Ja mums nav korektu datu par iekšējo valsts pārtilkas patēriņu, ja ministrijā neviens nevar parādīt kopējo ainu par dārzeni, cūkgaļas, piena produktu u. c. patēriņu, tad par ko vispār runājam? Biju šokēts, kad uzzināju, ka, piemēram, graudus izvedam ārā, bet savam pašpatēriņam faktiski tikpat daudz ievadam! Izvedam augstākās kvalitātes graudus par lielāku cenu, bet kādus ievadam?

Kāds isti ir Eiropas pārtilkas ražošanas mērķis? Paēdināt Āfrikas iedzīvotājus, lai viņi pārtilkas trūkuma dēļ negāžas iekšā Eiropā? Ja tāds, tad, protams, mums jādomā par industriālo pārtilkas ražošanu, tad ir vajadzīgas augstas ražas un iespējami mazākas ražošanas izmaksas. Te Zaļais kurss isti neiederas. Taču, ja paši gribam ēst kvalitatīvu pārtilku, jābūt gana gudriem, lai darbotos abās plūsmās. Mūsu pirktspēja ir gana augsta, tāpēc pieeja pārtilkai kā zālēm – ēdu, lai būtu vesels – ir pareiza. Uz to ir jāiet.

**– Ar kādu viziju, kādiem argumentiem un priekšlikumiem jūs dotos pie lēmējvaras pārstāvjiem, lai panāktu savas jomas un nozares attīstību tādā virzienā, kādā, jūsprāt, tai būtu jānotiek?**

**I. Jansons:** – Daudzu virzienu attīstībai, protams, vajadzētu vairāk naudas. Taču, lai nerunātu tikai par naudu, kooperācijai pirmām kārtām būtu jāpanāk lielāka stabilitāte, stingrāka nostāja un ietekme.

Atgriežoties pie vadlīnijām, kuras vispirms parakstām un pēc tam apšaubām – man ir iespaids, ka Latvija savu parakstu zem tām uzliek bezmaz pirmā. Un ar šiem ātrajiem parakstiem savlaik esam parakstījuši arī sev sliktākos tiešmaksājumus. Tā ka es aicinātu parakstītājus nesasteigt, jo pēc tam šis kļūdas izlabot ir ļoti grūti, dažkārt pat neiespējami.

Patlaban esam situācijā, kad ir daudz ne-skaidrību. Lai redzētu nākotnes viziju, jāspēj daudzas lietas un procesus prognozēt. Veiksmīgai attīstībai gan kooperācija, gan jebkāda cita veida sadarbība ir pat vitāli nepieciešama. Es runāju par ilgtermiņa sadarbību. Nekas nevirzīsies uz priekšu, ja katrs, tiklīdz kāds piedāvās izdevīgākus nosacījumus, pametīs iepriekšējos partnerus un skries pie citiem. Ar šādu attieksmi nekādu lauksaimniekiem piederošu pārstrādi vai veiksmīgu kooperēšanās modeli, kas augtu un attīstītos ilgtermiņā, nepanāksim.

Mūsu rīcībā nav daudz resursu, bet tie, kas ir, jāizmanto atbildīgi, tālredzīgi, saimnieciski un efektīvi. Jāveicina to jomu attīstība, kas mums ir, tostarp mežsaimniecība, lauksaimniecība. Pret jaunajiem politikas virzieniem, kas saistīti ar Zaļā kursa ieviešanu u. tml., gan iztuos piesardzīgi, sajūsmā par tiem neesmu. Vide, protams, ir jāsaudzē, bet, vai to darot, jābrauc gluži ar galvu sienā? Īsi sakot – jābūt gudriem un savas iespējas nav jālaiž garām. Jābūt mērķtiecīgiem un jābeidz manevrēt, jo manevros nereti pazūd visi sākotnējie mērķi. Kā paši rīkosimies, tā arī dzīvosim, jo valsti veido nevis politiķi, bet cilvēki.



**G. NORKĀRKLIS:**  
**– BIOLOĢISKĀS SAIMNIEKŠANAS PRAKSE FAKTISKI IR PAMATU PAMATS VISPĀR LAUKSAIMNIECISKAJAI RAŽOŠANAI, JO MAZINA ATKARĪBU NO ĀRĒJIEM RESURSIEM – MINERĀLMĒSLIEM, PESTICĪDIEM U. C. BŪDAMS NEATKARĪGĀKS, LAUKSAIMNIEKS VAR JUSTIES GAN STABILĀK, GAN DROŠĀK.**

**M. C.:** – Nešaubīgi zināšanas ir jebkuras darbības veiksmes atslēga. Tāpēc zināšanām jābūt pieejamām. Manuprāt, mūsu izglītības sistēmai ir strauji jāmainās. Piemēram, pirms 10 gadiem tika izstrādāta lopkopības programma, un tikai tagad tā nonāk pie studentiem. Kā tas var būt?! Saku, ka tā jau sen ir novecojusi, tur nav nekā par jaunākajām tehnoloģijām, fermu robotiem utt. Un tad mēs brīnāmies par augstskolu beidzēju zināšanu līmeni. Šodien lauku konsultants savā ziņā ir valsts izglītības sistēmas spogulis. Tie laiki, kad katru nedēļu pie mums brauca speciālisti no Dānijas un citām valstīm, lai bez maksas mūs mācītu, ir pagājuši. Tagad mums jāmaksā bezmaz 2000 eiro dienā, lai, piemēram, uz Zviedriju aizsūtītu mācīties vienu bioloģiskās lauksaimniecības konsultantu.

Esmu ļoti nobažījies par konsultantu paudžu maiņu. Patlaban nepieciešamas jaunas zināšanas, nāk liels spiediens no vides aizsardzības puses, arī saistībā ar klimata maiņu, emisijām, augsnes apstrādes un citām tehnoloģijām. Visiem ir daudz jāmacās.

Domāju, nākotnes viziju var veidot, tikai ļoti uzmanīgi klausoties un vērojot patērētāju – viņa vajadzības, vēlmes, iespējas, izvēles, pieprasījumu. Mēs paši varam izgudrot neizkādus mērķus un vīzijas, bet, ja tas viss būs pretrunā ar to, ko sagaida patērētājs, nonāksim strupceļā. Un tas viss jāņem vērā, arī plānojot dažādos atbalsta veidus un virzienus. Varbūt šobrīd vairāk līdzekļu jāvirza nevis zaļākas pārtilkas ražošanai, bet valsts aizsardzībai, jo cilvēkiem šobrīd ir svarīgāk justies droši?

Es nešaubīgi esmu par to, lai mūsu iedzīvotāji, īpaši bērni, skolēni, ēstu veselīgu, Latvijā ražotu pārtilku. Esmu par to, ka mums jāapgūst arī pasaules tirgi, jāveido starpvalstu kooperācija, kas spētu ražot produktus ar augstu pievienoto vērtību, pēc kuriem būtu pieprasījums pasaules tirgos. Bet, lai to panāktu, mums jāiemācās savā starpā vienoties. Mēs to neprotam tā, kā to dara skandināvi un